

AKTUELNO: Svetski dan kontracepcije, 26. septembar 2020. godine

21.09.2020

Svetski dan kontracepcije

se obeležava svake godine 26. septembra. Kampanja je pokrenuta 2007. godine na globalnom nivou, sa ciljem da se istakne važnost upotrebe različitih metoda kontracepcije i odgovornog seksualnog ponašanja tako da se omogući svim seksualno aktivnim osobama, posebno mladima, informisan izbor o njihovom seksualnom i reproduktivnom zdravlju. Planiranje porodice omogužava pojedincima i parovima da planiraju i ostvare željeni broj dece i da planiraju vreme njihovog rađanja i razmak između porođaja. Planiranje porodice je, takoče, pitanje seksualnih i reproduktivnih prava. Pravo na seksualno i reproduktivno zdravlje predstavlja jedno od osnovnih ljudskih prava, koje podrazumeva da je ljudima omoguženo da ostvaruju bezbedne seksualne odnose na zadovoljstvo oba partnera, da ne doživljavaju prinudu i nasilje i da ne strahuju od seksualno prenosivih infekcija i neželjene trudnoće, kao i da mogu da kontrolišu plodnost na način koji ne izaziva neželjene posledice po njihovo zdravlje.

Svetska zdravstvena organizacija

(SZO) se zalaže za promociju planiranja porodice i kontracepcije, kreiranjem smernica zasnovanih na dokazima o bezbednosti i pružanju usluga kontracepcije i obezbeđivanju ljudskih prava u programima kontracepcije.

Â

Model planiranja porodice u Republici Srbiji

Â

Stanovništvo u Republici

Srbiji pretežno primenjuje tradicionalne metode kontracepcije, a zbog njihove nedovoljne efikasnosti često se suočava sa neželjenom trudnoćom i pribegava indukovanim abortusu.

Â

Prema rezultatima poslednjeg

reprezentativnog istraživanja viđestrukih pokazatelja, savremenu i efikasnu kontracepciju u Republici Srbiji koristi manje od petine žena iz opštite populacije koje su u braku ili vanbračnoj zajednici (18,4%), a tradicionalnu dvostruko više (40,0%). Među modernim metodama kontracepcije najviše se koristi kondom za mužkarce (12,4%), mnogo reže kombinovana oralna kontracepcija (3,3%), intrauterini uložici (2,2%), sterilizacija žene (0,4%) i ženski kondom (0,1%), dok se uopštite ne koriste dijafragma, spermicidi, progestagenska oralna kontracepcija, depo-injekcioni preparati, implanti i voljna sterilizacija mužkarca. U pomenutom istraživanju nije navedena hitna "postkoitalna kontracepcija, mada se verovatno često koristi pa i zloupotrebljava među mlađim ženama.

Â

Među tradicionalnim metodima

dominira metod prekinutog snošenja (coitus interruptus) (35,0%), dok je metod izbegavanja odnosa u žplodnim danima i ostale žprirodne metode koristilo 5,0% ispitanica. Nijedan metod kontracepcije nikada nije koristilo 24,2%. Potrebe za kontracepcijom nisu zadovoljene kod 14,9% anketiranih žena.